

LIHOVÉ NOVINY

MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ DOBRÉHO DNE

PERLA LIHOVÝCHODNÍ MORAVY. ČASOPIS NEODVISLÝ, VĚNOVANÝ LIDU, JEHO POUČENÍ A ZÁBAVĚ.

ČERVENEC 2017

VYDÁVÁ SPOLEČNOST PŘÁTEL SLIVOVICE ČR

ZDARMA

HISTORIE

MARTIN ŠIMS

IVO FROLEC

ROZŠÍŘENÍ PALÍREN V POLITICKÉM OKRESE VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

V předchozím článku (NR 3/2001) jsme se pokusili podchytit cestu, kterou se v hospodářských časopisech ubírala kampaň na podporu ovocnářství a zpracování jeho produktů. Další část našeho příspěvku bude věnována odrazům této kampaně přímo v terénu. Na příkladu Hověžského hospodářského spolku si můžeme povšimnout provázanosti, s jakou se myšlenky uveřejňované v časopisech, proslovované na přednáškách „polními kazateli“ nebo prezentované již poučenými jednotlivci uváděly do praxe. Nebyla to cesta nijak přímočará, často se časově kryla se samotnou propagací, neméně často se však za ní opoždovala i o několik desítek let.

Již v prvním roce činnosti spolku proběhlo několik přednášek zaměřených na ovocnické štěpařství a možnost zušlechtit již stávající ovocné stromy. Liptálský farář promluvil o tom, jak se má školka zakládat, co činit, když již po dvou letech povyrostopou stromky z pecek. Udal pak trojí způsob zušlechtování stromků planých, aby si pak hospodář časem chutné ovoce vypěstoval. Od roku 1881 se začíná ve spolku mluvit o přípravě dobrého místa pro výsadbu štěpnice, vybraní členové spolku jsou vyzváni, aby pozemek zhlédli, na útraty spolku zřít dali, pohnou a pak kostkami trnkovými (peckami švestkovými) zasadili. Roku 1885 si spolek od vsetínského velkostatků pronajímá 200 sáhů pozemků na 15 let za účelem zřízení štěpnice. Zde byly vysazeny především nové odrůdy ovoce, u nichž se mělo zjistit, zda jsou pro zdejší klima vhodné. Další spolkové zápisy potvrzují, že se o štěpnici dobře dbalo a byla jí věnována všemožná péče. Odrazem úspěchu bylo jisté i to, že spolek mohl roku 1890 přistoupit k prodeji štěpů mezi „údy“ spolku v ceně 25 krejcarů za kus.

Mimo starosti o praktické zušlechtování ovocných stromů se věnoval dostatek místa i přednáškám na téma zužitkování ovoce. Velice úspěšná byla roku 1885 přednáška J. Raušera ze Vsetína, jejíž námět by se dal v kostce shrnout do sloganu „Soběstačná spokojená rodina“. Mimo jiné se v ní zmínil o výrobě ovocných vín a nechal přítomné okusit víno vlastní výroby, jež vyvolalo všeobecné nadšení a obdiv. Za ovocné víno, jehož dal přítomným okusit, vybráno 6 zl. 10 kr. na lis, jež

(Pokračování na straně 4.)

KDYŽ UHERSKÉ HRADIŠTĚ VONĚLO SLIVOVICÍ aneb Ohlédnutí za koštováním slováckých pokladů

Dva významní ředitelé neméně významných místních kulturních institucí na Slováckém koštu slivovice, který byl pojat jako neformální pracovní porada s názvem Quo vadis domine? Foto © Ladislav Chvalkovský.

Královské město Uherské Hradiště je srdcem Slovácka. A také městem folklóru, výtvarného umění, památek, sportu a vína. A v poslední době také slivovice, jednoho z pokladů této specifické národopisné oblasti. Nemalou měrou k tomu přispívá i konání Slováckého koštu slivovice, jehož třetí ročník se uskutečnil v závěru loňského roku v barokním objektu uherskohradištské Reduty. V poměrně velkém množství místních koštů je tento ojedinělý. Ochutnávají se na něm totiž pouze špičkové vítězné destiláty, které se umístily na prvních třech pozicích na místních kostech. Tak se stalo i na posledním Slováckém koštu slivovice, kde zavonělo přes sto třicet vzorků toho nejlepšího, co se urodilo a vypálilo na Slovácku za poslední dva roky. Titul Šampion Slovácka získala slivovice člena Společnosti přátel slivovice České republiky

Ing. Josefa Niesnera ze Salaše, který se pálení tohoto destilátu věnuje cílevědomě přes pětadvacet let. Niesnerův vzorek byl na jaře letošního roku slavnostně uložen do Archivu chuťového poselství příštím generacím v Muzeu lidových pálenic ve Vlčnově. Doplnil tak slivovici od vítěze z roku 2012 Josefa Urbánka z Bojkovic a z roku 2014 od Stanislava Radocha z Ostrožské Lhoty. Zmíněný archiv i expozici nelegálních pálenic stojí za to navštívit ve všední dny po předchozím objednání na číslech 733 621 063 a 733 621 054, o víkendech pak od 13:00 do 17:00 bez nutnosti objednávky.

III. slovácký košt slivovice se vyznačoval nejen kvalitou ochutnávaných vzorků, ale také skvostným prostředím uherskohradištské Reduty. Jen těžko si lze představit pro tuto příležitost příjemnější místo. K dobré atmosféře a zábavě pak přispěla kvalitní

cimbálová muzika Jaroslava Čecha, povídání o pálení destilátů ve světě s cestovateli BigTrip a ochutnávka slováckých gastronomických specialit.

Poslední výběrový košt slivovice se po všech stránkách vydařil. Soudě dle kladných reakcí jeho účastníků, nikdo z nich své účasti nelitoval. Nezbyvá tedy, než připravovat jeho další bienále, které se uskuteční v roce 2018. Opět v Uherském Hradišti, opět v Redutě. A již nyní vyzýváme všechny, kteří se chtějí zúčastnit, aby uchovali vítězné vzorky z místních koštů jak za tento, tak příští rok. Věříme, že v nich najdeme skutečné chuťové skvosty, které se stanou chloubou prestižního koštu a ozdobou vlčnovského archivu. Těšíme se na vás, milí přátelé!

Kontakt: Mgr. Jan Káčer, tel.: 774 124 445,
e-mail: slivovice@slovackemuzeum.cz,
www.slovackemuzeum.cz.

Z HISTORIE

JOSEF HOLCMAN

UVEDENÝ SOUDRUH...

Čest práci, soudruhu doktore! Předseda národního výboru. Už šest roků. Jde ohledně jak jste se na něho ptali.

Uvedený soudruh Chytil utekl teda od rodiny a nastěhoval se do naší obce ke své tetě. Aj k téj druhýj tetě. Jako vojenský důchodce, fyzicky zdatný, vystřídal několik zaměstnání a pro nadměrné používání alkoholu byl vždy zakrátko propuštěn. A znova. Dokola byl projednáván u soudruhů na esenbě, na prokuratuře, v Kopvu, domlouváno mu bylo, i použito trestů, ale nic nepomohlo několikeré protialkoholní léčení, několik účastí na záchytkách a bez efektu. Zůstalo všechno vždy při starém a jeho stará teta nemá z něho radost. Je mu sedmašedesát, ale sílu má jak býk. Pardon.

Proto byl podán návrh na ten, na zahájení řízení a zabavení uvedeného soudruha a to u soudu. Svěprávnosti. Že s tím něco uděláte jako vy. Není to jenom z uváděných důvodů, ale taky proto, aby nedostával do ruky žádných peněz, jakmile obdrží sebenepatrnou částku finanční, tak ji promění s celou místní hospodou v alkohol jakékoliv kva-

lity, i Pitralon po holení popíjel, a množství a tím končí veškerá předsevzetí rady místního národního výboru. I jeho, že. Tak celá naše snaha končí požitím alkoholu, pomočením nejen sebe, ale i dobrodince, když jej dopravuje domů, znečištěním okolí. Když doma takto uléhá potlučen a podřen a v prvé řadě si zapálí. A leží-li venku, budí veřejné pohoršení a také vzniká nebezpečí přejetí, což se už také dvakrát stalo, ale nic vážnějšího se mu nestalo. Jeli-kož upadá tam, kde se právě nachází, nebo si i tam uléhá a pak to nastává. Kritika veřejných institucí a základní naší organizace, proč jej takto necháváme a tak podobně.

K jeho uléhání do postele v silně podnapilém stavu nutno dodat, že tady vzniká velké nebezpečí zapálení uhoření osob a dvou starých tet. Na tuto skutečnost jsme v prvé řadě upozorňováni my na našem národním výboru a za to kritizováni, proč nic neděláme, ale když jsme upozornili místní organizaci hasičů, teda svazu požární ochrany, tak ti za tři měsíce odpověděli, že když nehoří, nemohou nic hasiti. Tak to je složka národní fronty! Už

jednou hořel, ale tety ho uhasily, je jim osmdesát šest a osmdesát osm roků! Ještě týž den s opáleným kabátem, vypěvovav v pohostinství píseň Co jste hasiči, co jste dělali a snižoval tak autoritu našich státních institucí a tak.

V závěru bych vás rád upozornil, že každý kdo přijde do styku s tímto případem a zjistí, že jmenovanému bylo naměřeno tři celé devadesát šest promile alkoholu v krvi a má s tím už jakési zkušenosti, pravda, tak hned podotýká, že jmenovaný podle lékařských tabulek, měl už dávno být mrtev a proč s tím nic neděláte? A co tak asi máme dělat? Poradte, no poradte prosím vás! Stál nás tento soudruh tolik námahy a rozčilování a když ho někde odvezeme, třeba před prvním májem, aby nám nedělal ostudu, tak se vrátí druhý den zdrav a potlučen a v dobré náladě hlásí se na brigádu, aby si vydělal na alkohol, protože důchod už propil. A to nemluví o jeho politických provokacích a těch řečech, to bych ani neřekl. Rádi bychom zachránili uvedeného soudruha bez alkoholu celkem dobrého. Jinak. Tak očekáváme všichni funkcionáři že nám pomůžete. Čest práci!

(Rok 1984 – výpověď vyděšeného předsedy MNV před soudem.)

JAK VÍDEŇSKÝ ARCHITEKT PŘIŠEL O ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ

Rakušáci jsou zvláštní druh evropského obyvatelstva. Asi tak bychom bývali vypadali, kdyby nás nezvaně nenavštěvovali všelijací Němčouři, Rusáci a Husáci. Rakouská vesnice, jejíž vývoj nebyl násilně přetržen – taková mohla být ta naše. Stále tam existuje něco, co nám se podařilo úspěšně téměř zlikvidovat. Selský stav. Tisíciletá tradice. Když přijedete odpoledne do rakouské vesnice, je všude uklizeno, pořádek, pohoda. Mají totiž za sebou dopolední intenzivní práci, mají už hotovo. Do našich vsí se v tu dobu vrací z první směny kovozeďělci, plastozeďělci, stavozeďělci, dřevozeďělci a jim příbuzné profese. Nasedají na ručně vyráběné traktory, hrčí křovinořezy, ječí pily, burácí motory. Nastává druhá směna. Moje žena vždycky, když přijedeme do Rakous, tak říká: „Všecko mají podělané a nikdo nepracuje, neuvěřitelné.“ Není to jenom vrozený a pěstovaný smysl pro pořádek. U nás už po několik generací vane východní vítr. Není mým úkolem zabývat se sociologickým a historickým vývojem Rakouska. Všiml

jsem si ale další pozoruhodnosti. Jakmile se sejdou alespoň tři Rakušáci, už je z toho konference, kongres, sympozium nebo minimálně prezentace. U nás by se řeklo, že pletou z hovna bič. My, národ skeptiků, máme z těchto velkopanských manýr trochu srandu.

Milan Ráček, rodák hradištský, žije v dolnorakouském Sietzendorfu. Před lety si Milan usmyslel, že je třeba bojovat proti nehygienickému a obtěžujícímu dýchání do balonku při kontrole řidičů policií. Svolal k tomu poradu nejbližších, sešli se ve vinném sklepě. Mimo již shora uvedený důvod hledali i důvody další. Zjistili, že asi třicet procent nehod je způsobeno pod vlivem alkoholu. Z logiky věci usoudili, že tím pádem sedmdesát procent nehod způsobují abstinenti. Navíc se jim zdálo, že přísné striktní kontroly řidičů policií hraničí se šikanou a ohrožují podstatu rakouské demokracie. Vždyť i policajti jsou lidé a přestupky tohoto typu je možno řešit vzájemnou diskuzí a nějakou lidsky přijatelnou dohodou, a ne jakýmsi nesmyslným

a evidentně nehygienickým dýcháním do balonku. Nezbylo než svolat sympozium. Do Sietzendorfu se sjeli lékaři, psychologové, chemici, filozofové, výtvarníci, hudebníci, intelektuální elita Dolního Rakouska. Všichni, kteří měli v oblíbě víno, šnaps a i pivo. Byli rozděleni do odborných pracovních sekcí. Pracovali s mimořádnou chutí. Zkoušeli všechno. Chemické protilátky, léčivé byliny, starobylé recepty, různé druhy jídla, hašlerky, zavaření, neštíteli se ani lehké atletiky, ale nic nepomáhalo. Sestavovali tabulky, grafy, zkoumali vliv počasí. Ale přístroje nešlo nijak obelstít, byly nekompromisní. Sympozium trvalo čtyři dny a koštovaly se alkoholy mnoha druhů a z mnoha regionů. Musel jsem odjet dřív, protože na tak obrovské pracovní nasazení nejsem trénovaný. Vše probíhalo s vědeckou důkladností, na profesionální úrovni, sekce pracovaly naplno.

Po skončení sympozia mně Milan oznamoval pozoruhodný výsledek tohoto nebyvalého bádání. Vídeňský architekt Leitner jel v pondělí ráno do hlavního města a zastavila ho policie. Měl všechno v pořádku, už mohl odjet, ale jeden z policistů si všiml, že panu architektovi na jednom z dokladů schází podpis. Podal mu tedy ochotně pero, aby závadu odstranil. Ctěný pan architekt si v roztržitosti anebo z badatelské setrvačnosti neuvědomil, co se děje, vzal pero do ruky, krátce na něj pohlédl, přiložil ho k ústům a dýchl. Tak byl celé čtyři dny zvyklý. Následovala důkladnější prohlídka a dýchnutí do skutečného odpudivého nehygienického přístroje. Výsledek sympozia: Architekt Leitner přišel o řidičský průkaz. Na půl roku.

Rakouská monarchie má s návraty z podobných sympozií bohaté zkušenosti. Tyto tristní zkušenosti vedly k založení sympozia, které se zabývá prevencí prevence v boji proti neblahému vlivu alkoholu na návraty účastníků sympozií, jež zkoumají vliv abstinence na dopravní nehody.

Jediný neomylný prostředek proti reumatismu, dně, hostci, trháni v údech, bolestem v kříži, ochrnutí, slézání vlasů, lysině, bolení hlavy a zubů atd. atd. jest ze všech k natírání až doposud upotřebovaných a vychvalovaných tajných prostředků nej správnější a nejjistější z čistého vína destilovaný **koňak**.

Vnitřní užívání pravého koňaku působí nedostižitelně proti průjmu, kolice, žaludečnímu katarhu, nadýmání atd., atd. a jest tudíž lékařsky mnohostranně doporučen. Koňak není ani tajným prostředkem ni lékem, nýbrž pod mou osobní dohlídkou z nejlepšího jihoštyrského vína stolního destilovaný universální domácí prostředek, který by neměl v žádné rodině scházeti.

Cena láhve s návodem užívání 50 kr., při 5 láhvích bednička zdarma.

K dostání ve skladišti p. **F. Matzke v Kroměříži**, aneb přímo zasílá

B. Hartl, majitel vinic a vyrábitel „koňaku“ na zámku Golíči u Gonošovic v Jižním Štýrsku. 532

Společnost přátel slivovice České republiky připravuje

ODBORNOU DEGUSTACI OVOCNÝCH DESTILÁTŮ

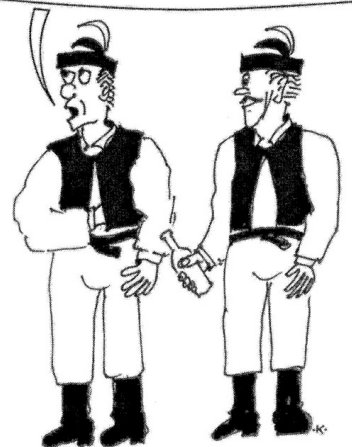
Degustace bude řízená s výkladem a názvoslovím v moderním pojetí

USKUTEČNÍ SE V PÁTEK DNE 24. LISTOPADU 2017 V 17.00 HODIN

Cílem je snaha o postupné sjednocení pravidel a posuzování hodnocení destilátů. Degustace proběhne v objektu Slovákého muzea (areál bývalých kasáren v Uh. Hradišti).

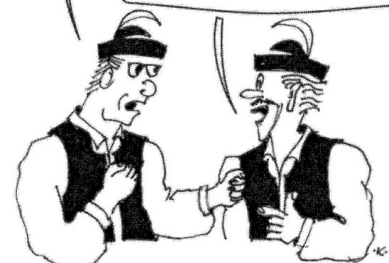
Pozvánky s upřesňujícími pokyny budou zaslány jednotlivým spolkům v předstihu.

- NIEKEDY SA PÝTAM SÁM SEBA: KDO SME, ODKIAL SME PRIŠLI, KAM SMERUJEME, JAKÝ ZMYSEL MÁ VOBEC LUDSKÁ EXISTENCIA?...POTOM SI NALEJEM SLIVOVICE - HNED MÁM ODOVED...A ZAS JE DOBRE!

- ŠČEFÁN, DNESKA MA TÁ MOJA ZUZKA TAK ROZZÚRELA, ŽE SOM SI MOSEL DAT POL LITRA TEJ ČERSTVEJ...!

- TEDA, SAMKO, POVIEM TI, ALE NÁS TIE NAŠE POLOVIČKY STOJA PENAZÍ...!

ČLOVĚČE NEBLÁZNĚTE, UŽ JSTE TU POSEDMÉ!

Síla tradice. I to jsou pálenice. Patří k zvykovnému roku, jejich žně jsou v zimě. Ženské se tenkrát dávno scházely při draní peří, chlapi v pálenici. Dobře si pamatuju obojí. Jako pětiletý jsem trávil večery pod stolem u své babičky v kuchyni. Dlážka byla vrásčitá, měla své vrcholy, údolí a prolákliny. Připomínala hornatou krajinu kdesi hodně daleko. Chříby byly tehdy pro mě velehory. Byla hrubá, důlkovitá, i v zimě se v ní daly hrát kuličky. Ženské seděly u stolu a drhly peří. Občas zpívaly staré písně a hlavně vyprávěly. Co, kdo, s kým, jaký je ten či onen, proč ta Maňa tolik pije. Ale také hrůzostrašné příběhy, to pro nás děti, aby nás postrašily a pro život zocelily. Popíjely, byly pak čím dál divočejší, smály se, přitom roztahovaly nohy a přes všechny fěrtůšky jsme jim viděli až na plě, to byly takové teplé hrubé spodní kalhotky. Nebylo v tom ale nic erotického, nám to připadalo spíš směšné.

Chlapi v tuto dobu bývali ponejvíce v pálenici. Nebyli tak umluvení jak ženské a pokud měli dobrou náladu, také zpívali. Staré písně, vojenské popěvky, ale také soudobé šlágry. Ponejvíce při harmonice heligonce. Žádné cimbály ve vsích ne-

byly. To je klamná legenda. Pálenice má stále tu starobylou magickou sílu a chlapy přitahuje i nyní za jakýkoliv okolností. Kamarád Ivo se rozhodl jedné zimní noci, že odejde z večírku spolužáků domů, pravděpodobně nebyl spokojen s průběhem. Možná mu nechutnala podávaná slivovice. On je totiž specialista. Kvas pečlivě připravuje, trnky umývá, část jich odpeckovává, zásadně nepřidává cukr. Po dezžívám ho, že na dno sudu přidává trochu medu. Jeho kvas zraje zásadně v dřevěných sudech. Možná používá i některé další starodávné osvědčené postupy, na které jsme my hektici rezignovali. Slivovici má ale nejlepší. Odešel. Domů do Hradiště, dobrých dvacet kilometrů. Krajina byla bílá, led chrstil pod nohama, měsíček svítil. To vše Ivo nevnímal, přitahovalo ho jediné světýlko zářící v končině jak perníková chaloupka. Pálenice...

Ráno, když se doma Ivo probral, vzpomněl si, že jinak laskavý a usměvavý páleničář mu s pochopením, ale káravým tónem v hlase domlouval: „Člověče, neblázněte, už jste tu posedmé.“ Co to způsobilo? Přitažlivé světýlko, které láká v noci kdejakou mūru, magická síla pálenice, nebo nezřízená chuť na slivovici?

TENKRÁT

RADEK JANČÁŘ

ZÁJEZDNÝ HOSTINEC A PÁLENICE PANTÁTY KLEČKY

Hostinec u Čudů, Újezd, 20. léta minulého století. Foto © archiv autora.

Zcela určitě se jednalo o nejstarší hostinec v Újezdci u Luhačovic. Neznáme sice přesnou dataci jeho vzniku, ale na tomto místě provozovali panský hostinec už Kounicové. Někdy kolem roku 1860 ho měl v pronájmu žid Tauss a poté koupil hostinec Karel Klečka (neznáme přesné datum), který jej vlastnil dlouhá léta.

V obci se mu říkalo pantáta Klečka a byl oblíben pro svou pracovitost a snaživost. Nad hlavním vchodem měl velkou černou ceduli se žlutým nápisem *Zájezdný hostinec Karla Klečky*. Součástí hostince byl i malý obchod se smíšeným zbožím, který měla na starosti jeho žena. Stůl u okna přímo u výčepu byl vyhrazen starostovi, pánům radním, případě sedlákům s největší výměrou půdy nebo nejpěknějšími koňmi. Za tímto stolem v rohu se nacházela železná kamna, od těchto od silnice u okna byl další stůl, který obsazovala

tzv. lepší společnost, např. úředníci místní dráhy, učitelé, mlynáři a někdy i pan farář. Třetí stůl obsazovali hosté čistých řemesel, další stůl byl pro cestující. Pokud nebyl obsazen, sedávali zde obecní hotař, ponocný či jejich známí. Toto stolové obsazení mělo svá neměnná pravidla, která si nikdo nedovolil porušit.

Muziky či svatba se zde odehrávaly ve velmi stísněné podobě, neboť původní dispozice hostince nebyla nikterak velká. Výjimečný býval pouze ples rakousko-uherských válečných veteránů, který se konal v masopustě a končil pravidelně až následující den ráno... Zájezdný hostinec měl však nespornou výhodu pro formany od Šumic i ze Zálesí. Pokud vezli zboží z Uh. Brodu, vždy se zde zastavili a občerstvili sebe i koně. Jesle na krmivo a stálé nádoby uzpůsobené k napájení jim zapůjčoval pantáta Klečka. V té době ještě nebyla nová silnice, hostinec se tedy nacházel u cesty, která byla jedinou dopravní tepnou.

Pantáta Klečka byl člověk podnikavý, a proto nechal v letech 1902–1903 postavit pálenici, kde páčil kořalku pro vlastní potřebu i pro zájemce z okolí. Každoročně pak bylo pravidlem, aby se po žních daly do pořádku velké kádě pro nadcházející páleničářskou sezónu. Dorážely se obruče na obřích kádích a ty se pak odvážely z pálenice do řeky Olšavy namáčet, neboť byly od poslední destilační sezóny rozeschlé. Olšava nad dřevěným mostem bývala nejmilejším i nejživějším místem školních i předškolních dětí, které zde provozovaly nejrůznější hry a zábavy. Když Klečkův čeledín přivezl první kádě do řeky, chlapi hned spustili: „Hurá, na to!“ a s velkou zálibou kádě obsadili pro zvláštní druh sportu. Vlezli do kádí a šlapáním dopředu tyto kutáleli. Protože ale měly kádě u dna větší obvod,

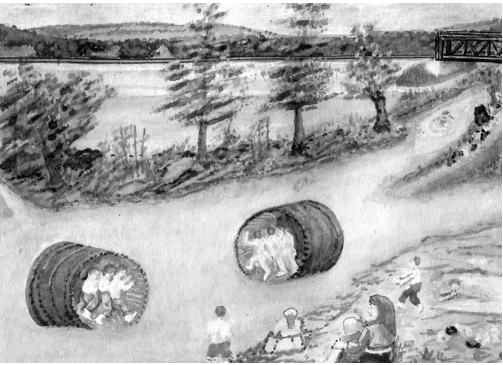
těmito rejdovali dokola. Do větších vod se proto raději nepouštěli. Pantáta Klečka k této zálibě kluků neměl žádných připomínek, považoval je vlastně za neplacenou sílu, která mu lépe kádě zamočila.

V podzimním období se kádě zaplnily peckovitým ovocem, a když se náležitě uleželo a vykvasilo, nadešel čas pálení. Z komína v pálenici se zakouřilo a destilační sezóna započala. Pantáta Klečka samozřejmě páčil také pro soukromníky místní i z okolí. Příhody z pálenice měly všechny stejný výsledek. Užívání slováckého penicilinu zde neprobíhalo po kapkách, ale spíše po půllitrech či litrech a mnohdy skončilo ne léčením, ale ležením v blátivém příkopu. Pantáta z toho mívál škodolibou radost, protože z hostince dobře znal své zákazníky, zvláště ty, kteří rádi pili za cizí a zvláště zadarmo. Takové Klečka v pálenici tuze rád počastoval a většinou na to postižení dlouho vzpomínali.

Manželé Klečkoví neměli vlastní děti, ale vzali si schovanku z přibuzenstva Drahomíru Kunertovou. Ta se provdala za Ing. Čudu, stavitele místní dráhy, který byl u Klečků v době stavby železnice na bytě. V roce 1918 umřel Karel Klečka, o několik málo let později i jeho žena a veškerý majetek zdědila Drahomíra Čudová. V roce 1921 Ing. Čuda postavil nový patrový hostinec se sálem hned vedle starého, v němž zůstal smíšený obchod, který až do své smrti vedla paní Čudová. Tento hostinec si pro své aktivity vybrali újezdští Sokoli, jejichž rivalové naopak chodili do hostince U nádraží.

Dcera Čudových, Marie, se provdala za Rostislava Čecha, syna hostinského a řezníka v Nezdenicích. Společně provozovali hostinec, obchod a později i masnu až do znárodnění v 50. letech minulého století. V období komunistického režimu byl nejprve zrušen obchod, později i masna, pouze hostinec fungoval nepřetržitě. Sál byl po celou dobu využíván k nejrůznějším kulturním aktivitám, pořádaly se zde taneční zábavy, plesy, svatby a jiné společenské události, později zde byla zřízena promítací kabina s kinem, a také se zde hrálo ochotnické divadlo.

V restituci byl hostinec i se sálem vrácen původním majitelům, kteří jej nějaký čas provozovali. Názorový nesoulad mezi dědici na začátku třetího tisíciletí pravděpodobně zapříčinil prodej hostince novým majitelům, kteří jej provozují nyní. Tomuto hostinci se v Újezdci vždy říkalo „Horní“.

Máčení kádí v Olšavě, ilustrace Fr. Mudrák. Foto © archiv autora.

V javornické hospodě se domlouvá Pavel Hrbáč gajdos z Velké. Chce zakoupiti od strýca Hrbáča deset litrů slivovice a deset litrů hruškovice. „Strýcu, tak hruškovica po sto osmdesáti a slivovica za tři sta, ta jak prvej.“ „Synku, změna, všechno po třech stovkách. A víš proč? Sto osmdesát se blbě pamatuje.“

Kulturák Kudlovice

Miloš u štamprle borovej uvažuje nahlas: Byl sem u zubaře. Moja se mě ptala, esli mě ten zub eště pořád bolí. Je to baba nevyzrálá, nevědomá. Jak to mám vědět, když ten zubař si ten zub tam ponechal.

Myslivna Zlín

„Dám si štamprlu, káfe jsem přestal pít. Je to nejlblbější nápoj. Vodou zalejete lžičku čehosi, protože to má být náležitě hořké a černé. Pak tam dáte cukr, aby to bylo sladké. A nakonec mléko, aby to bylo bílé. Má to logiku?“

6 až 7 %

JISTÉHO DŮCHODU.

V dnešní době kritické bude zajisté každému, menšímu i většímu kapitalistovi příjemné, uložit jistinu svou jistě a co nejvíce přiznivě.

V Uh. Hradišti, krajském městě na Moravě, kdež 2 hlavní dráhy se sblíží, s dvěma školami gymnaziálními a občanskými ve zdravé a utěšené krajině, možno mi vystavěti každému p. kapitalistovi dle přání menší neb větší dům činžovní, který při panujícím zde nouzi o řádné byty, čistý výtěžek 6–7% ponese. Jelikož mám hojných stavebních míst, která se nacházejí dlesem poblíž dráhy samé, dlesem uprostřed města, kdež nová čtvrť založena bude, dlesem v předměstí, kteréžto však pouze mostem od města odděleno jest, jsem s to, abych v každé příčině a každé zákazce nejvýhodnějším způsobem co nejsvědomeitěji vyhověl. Po přání p. zákazníka můžu i zahrádka k domu se připojit, čímž obyvatel se stane co nejpříjemnějším.

Podotýká se, že v Uh. Hradišti neplatí se žádných obecných přírůžek.

Sprostředkovatelé se vylučují.

Kdož z p. t. pánu kapitalistů tímto způsobem majetek svůj výhodně a jistě uložití míní, nechť s důvěrou obrátí se na stavitele, podnikatele a majitele reallit

Josefa Šaňáka,
v Uh. Hradišti, na Moravě.

466

PLACENÁ INZERCE

AMERIKA

Kdo se zajímá o Ameriku, tomu na přání zašle popis států amerických zdarma a franco

F. Missler, Bremen,
Bahnhofstrasse číslo 30.

Vysvětlení o nejlepší dopravě taktéž rád bezplatně podá.

Hospoda U Jagoša, Velká n. Veličkou

U stolu sedí dva sousedi. Jeden bílý, druhý snědý pleti. „Mám novou práci, strýcu,“ praví ten snědý. „A kde teraz robíš Janko?“ „No kde, v televizi.“ „A kde tam.“ „No kde? V kancelarii.“ „A čo tam robíš?“ „No co? Betonujem.“

Hospoda Na kopci Halenkovice

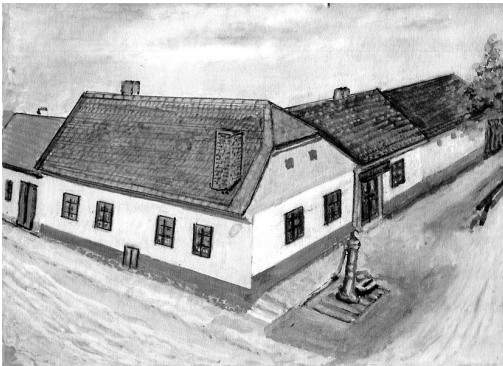
Do hospody přišla tlupa z osady Kržle. Chalupáři. Ženy jejich sedí v řadě u dlouhého stolu. Místní bavič Jožinek radostně kolem nich hopsá a pln něhy zvolá: „Kočičky moje, vás já mám rád. Vždyť vy jste také synové boží.“ Odměnou je mu štamprla borovej.

Citát Zdenka Červinky Targuse

Máte-li doma hloupou ženu, jest to nepřijemné. Máte-li doma chytrou ženu, jest to nesnesitelné.

Citát Bolka Polívky

V době, kdy je svět zaplaven drogami, je záslužným činem vychovat slušného alkoholika.

Zájezdní hostinec Karla Klečky, ilustrace Fr. Mudrák. Foto © archiv autora.

ROZŠÍŘENÍ PALÍREN V POLITICKÉM OKRESE VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

spolek svým údům opatřití má a vyslovena velká pochvala i slyšeti bylo ze všech stran, aby p. Raušer častěji přednášel.

Úspěšné rozšíření pěstování ovocných stromů stálo u zrodu rozsáhlého vývozu ovoce mimo hranice okresu. Podle svědectví pamětníků J. Országa-Vraneckého z Nového Hrozenkova se vyvážely především sušené trnky (švestky) a křížaly (sušená jablka) až do Vídně a Polska. V ostatních lokalitách okresu tomu bylo podobně, a tak se dovídáme, že v Polance šly dobře na odbyt sušené hrušky – kule, v Hovězí zase sušené trnky. Vývoz směřoval většinou do Opavy, zde se na místním trhu povídla rozprodávala dalším překupníkům. Dopravu zajišťovali převážně domácí formani, kteří obstarávali spojení se vzdálenými trhy. Nákupci však také přijížděli přímo ke zdroji. Do Hovězí zajížděli němečtí obchodníci nakupovat syrové švestky, i v jiných lokalitách jsou pak zmíněni tito „Prajzi“ z pruského Slezska. Obecně převládalo mínění (alespoň na Vsetínsku), že ovoce přináší do hospodářství hotové peníze, kterých na Valašsku nikdy nebylo nazbyt, proto je nutné stromům věnovat náležitou pozornost.

Rozsáhlý vývoz ovoce však nebyl konečnou metou snažení místních hospodářských spolků, ale pouze dalším argumentem pro rozšiřování počtu ovocných stromů. Byly založeny nové ovocnářské školky a pokud budeme věřit statistice, tak počet ovocných stromů vzrostl od roku 1901 do roku 1907 takřka pětinasobně. Takto rozsáhlá produkce ovoce však také kladla velké nároky na existenci stabilního trhu, kde mohla být následně zpeněžena. Ve

chvíli, kdy došlo k nárůstu konkurence, například balkánských sušených švestek, museli pěstitelé hledat nové možnosti odbytu nebo zužitkovat ovoce jinak. V našem případě byla tímto novým způsobem zpracování domácí slivovice. Pravděpodobnou motivaci výrobců, ve snaze umístit na trhu a zpeněžit produkci svého ovoce, podtrhuje i zápis z Pamětní knihy obce Hovězí: „Slivovice a borovička prodává se jednak v místě samém a v okolí, ale ještě větší měrou zasílá se dráhou a poštou do světa. Vůbec s ovocem ‚zarodí-li strom‘, a to zejména sušeným byl a je čilý obchod, který však utrpěl v posledních 15 letech velmi tím, že strom švestkový vesměs je napaden zhoubným hmyzem ‚mšičí‘, takže zarodí-li přec, je ovoce drobné a nevzhledné, a tudíž i neprodejně. Zužitkovat se dá nejlépe na zmíněnou již slivovici.“

ROZMACH PÁLENÍ PO ROCE 1905

Vlna zájmu o domácí pálení v následujících letech zdaleka neopadla a postupně přibývaly další palírny. Např. v Hovězí vzniklo do 1. světové války dalších 6 palíren a celkový počet se ustálil na 20 aparátch. Většina nových kotlů měla již objem mnohem větší (Jan Mikeš 152l, Tomáš Poučnik 153l, Tomáš Kadlec 220l). Podobný trend zaznamenáváme i jinde na Vsetínsku. Majitelé nových palíren byli opět movitější sedláci. Nevyskytl se však žádný další živnostník, který by vlastnil oprávnění přímo k pálení slivovice.

V této době také dochází k rozšíření pálení do dvou sousedních soudních okresů – Valašského Meziříčí a Rožnova p. R. Již pohled na tabulku č. 1 vykazuje značné zpoždění rozšiřování palíren vzhledem k soudnímu okresu Vsetín. Palírny fungovaly převážně ve městech, která byla současně

sídlem hospodářských spolků, vzniklých převážně v devadesátých letech 19. století. Jejich rozšíření na vesnice proběhlo teprve kolem roku 1910 a opět souviselo s velkou úrodou ovoce. Šlo především o nížinné Kelečsko, součást soudního okresu Val. Meziříčí. Z Komárovice víme, že v tomto roce (1908) se pálila poprvé slivovice, a sice u pana Hýže č. 13, u pana Staňka č. 23 a u pana J. Hradila č. 43. Několik let nato, roku 1912, se v Komárovicích opět urodila přemíra švestek. Z ovoce se nejvíce urodilo trnek. Lidé si s nimi pomalu nevěděli rady. Smažili, sušili a slivovici páli. Ještě v únoru 1913 mnozí páli. Ve srovnání s tím zůstává Rožnovsko trvale mimo okruh zájmu o pálení, v okolí Rožnova existují pouze dvě palírny, a pak je tu také palírna Hospodářského spolku.

S rozvojem pálení slivovice ve jmenovaných oblastech jsme svědky, jak se hospodářské spolky začínají aktivně podílet na zajišťování podmínek pro domácí pálení. Především je to budování spolkových palíren.

První z nich vznikla původně jako soukromá při Hospodářské zimní škole v Rožnově a jejím majitelem byl ředitel školy Emanuel Vencel. Postupně vybudoval rozsáhlý provoz na soukromé bázi, od roku 1911 do něho věnil i aparát zakoupený Hospodářským spolkem v Rožnově pod Radhoštěm. Palírna se nadále rozvíjela a okolo roku 1920 v ní byly již instalovány dvě soustavy, každá o dvou kotlech, tzv. malý produkční lihovar.

Druhá spolková palírna vznikla roku 1912 v Jablůnce, majitelem tří kotlů byl Hospodářský spolek Přemysl v Jablůnce a čtvrtý vlastnil sám předseda spolku nadučitel Jan Valchař. Všechny kotle byly umístěny v jedné budově tzv. „Papírně“, kde měl spolek pronajaté prostory.

Ve stejné době vznikla i palírna Okresní hospodářské jednoty ve Valašském Meziříčí. Její základ tvořila palírna F. Rosáka z Juřinky, kterou jednota roku 1912 odkoupila a instalovala v nových prostorech. Rozšíření se dočkala roku 1915 odkoupením kotle od J. Skypala z Choryně. Z inzerátu dokonce víme, že jednota poskytovala svým členům slevu, a proto poplatek za pálení slivovice mají členové sníženi na polovic. Budoucnost patřila právě těmto spolkovým palírnam. Protože byly majetkem spolku, mohly si dovolit mnohem větší investice než palírny soukromé. Jedině tak mohly totiž zmodernizovat zařízení, jak to od konce dvacátých let 20. století vyžadoval státní dozor.

Postupně se do nich soustředila veškerá výroba slivovice, zvláště ve chvíli, kdy bylo zrušeno pálení daněproště slivovice a výroba se zdanila. Pro rolníka již nebylo výhodné pořizovat si vlastní aparát a raději využil možnosti pálit v palírně.

Pokusili jsme se alespoň v obrysech načrtnout vznik jedné novodobé tradice. Vždyť pálení domácí slivovice dnes v mnoha částech Moravy patří ke „kultovním“ záležitostem v životě nejedné rodiny. Je takřka neodmyslitelně spjata s regionální prezentací Slovácka, Valašska a mnohých dalších oblastí. Pálení je považováno za věc natolik samozřejmou, že se nikdo nepozastavuje nad jeho vznikem. O to zajímavější je zjištění, že byly doby, kdy se rozšíření pálení slivovice jako neefektivnější možnost zpracování ovoce považovalo za klíčový úkol, na jehož šíření se podílely odborné hospodářské časopisy. Úlohu, kterou při tom sehrály hospodářské spolky, běžně považované za šířitele pokroku v zemědělství, cesty a kanály, kterými se zprostředkování těchto myšlenek ubíralo, jsme se pokusili alespoň částečně ukázat.

VĚSTNÍK

REDAKCE

III. SLOVÁCKÝ KOŠT SLIVOVICE TITUL ŠAMPION SLOVÁCKA PUTUJE NA SALAŠ

Víkendová sobota 5. listopadu byla provoněna slivovici. V uherskohradištské Redutě se uskutečnil třetí ročník Slováckého koštu slivovice Společnosti přátel slivovice ČR. Na degustátory, kteří se činili už týden před koštem, čekalo celkem 132 vzorků pálenek. Z nich nakonec vzešla finálová šestice, kterou ovládla slivovice Josefa Niesnera, viceprezidenta Společnosti přátel slivovice ČR.

„Na tento košt sbíráme pouze první tři vítězné vzorky, které vyhrály za poslední dva roky v jednotlivých obecních, regionálních koštch. Pokud nejsou již k dispozici vítězové, je možné ještě akceptovat

čtvrté a páté místo. Lidé tak mohou ochutnat opravdu to nejlepší z nejlepšího, co na Slovácku existuje,“ prozradil Ivo Frolec, viceprezident SPS ČR. Druhé místo obsadil se svou slivovici Petr Gazda z Polešovic. O třetí místo se pak podělili Vojtěch Jurák z Nedakonic a Eva Gazdíková ze Suché Loze. Velkolepý „Superkošt“ se uskuteční opět za dva roky, a to první listopadovou sobotu roku 2018.

Akci podpořili cestovatelé Kateřina Dvořáková a Ladislav Bezděk z BigTrip.cz, kteří za 777 dní objeli svět s miniaturní Mobilní palenicí Vzor 1922. Podařil se jim tak zápis do České knihy rekordů.

Do sálu prezidenta a viceprezidenta doslova uvedla (po vzoru Správy Pražského hradu) Jitka Zpěvová, finanční manažerka koštu.

Atmosféru koštování podpořila Cimbálová muzika Jaroslava Čecha, která, jak je u nás ještě pořád staromódním zvykem, nehrála na playback.

Nalévalo se a nalévalo. Dychtivé pohledy některých účastníků svědčí o tom, že vysoká kvalita vzorků byla cítit již na dálku.

Skupina nalévačů dodržela vzorně pracovní kodex podepsaný před zahájením akce a vydržela být střizlivá až do půlnoci.

Ač byly vzorky velmi výrazně označené, mnozí z fajnšmekrů si v pozdějších hodinách objednávali i vzorky se čtyřmístnými čísly.

Skleněné plakety pro vítěze zůstaly v sále až do rána. Vítězové si je z bezpečnostních důvodů odvezli až druhý den. (Jeden z oceněných dokonce až den třetí.)

Vítěz koštu J. Niesner si byl kvalitou svého božského nektaru tak jist, že při přebíráni ocenění nejevil žádné známky dojetí a přijal proenství se stoickým klidem.

Návštěvníci byli svědky zápisu do České knihy rekordů. Mobilní palenici rozjeli a poslední vzorek vypálili v přísálí Reduty. (Další ryze slovácký rekord v knize Českých rekordů! Gratulujeme!)

Klidná síla

USTANOVUJÍCÍ SJEZD SEKCE ABSTINENTŮ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL SLIVOVICE ČR

V následujícím textu je krátce zručnou novinářskou rukou popsán důstojný průběh ustanovujícího sjezdu sekce abstinentů ve Společnosti přátel slivovice ČR. Autorem je významný sociolog a komentátor dění ve společnosti, dopisovatel agentury ČTK a tiskový mluvčí sekce abstinentů, Mgr. Miloslav Vodička.

Prakticky od založení Společnosti přátel slivovice ČR se hovoří o vzniku samostatné sekce abstinentů. Od samotného počátku měl také tento nový proud, který na konzumaci lahodného nadnárodního moku přináší jiný pohled, plnou podporu vedení společnosti. A to nejen z důvodu, že společnost přátel slivovice je společností veskrze demokratickou, která se nevyhýbá ani nepochopitelným a mnohdy těžko srozumitelným názorům na roli alkoholu v životě lidském, ale také proto, že tato společnost si je hluboce vědoma toho, že každá nová platforma přinese do dobrovolného uskupení nadšenců páleného destilátu novou diskuzi a jiskření v podobě názorových třenic a plodných diskuzí. Ostatně jak je nám známo z historie, pouze diskuzí a třibením názorů je možné vyprofilovat jasná a pevná stanoviska jakékoliv společnosti.

Po dlouhém rozmyšlení a ujasňování si pozic dospěla abstinentická platforma ke svému zásadnímu zlomu, tedy k ustanovujícímu sjezdu. Je pozoruhodnou shodou náhod, že konání tohoto ustanovujícího sněmu bylo právě ve dnech, kdy se konal také sjezd a volba nového předsedy Fotbalové asociace ČR. Na rozdíl od rozhádaných fotbalových bafuňářů, kteří se nedokázali na ničem shodnout a hlasování uzavřeli patovou dohodou, že se nedohodnou, se na sněmu přátel lahodného moku dohodli (ač diskuze byla dlouhá a dynamická) na všech bodech programu. Nespornou roli jistě hrál fakt, že členství ve spolku přátel slivovice je dobrovolné a není nijak honorované. Kdoví jak by se naši abstinenti dohadovali, kdyby se nad nimi na dosah ruky vznášely oblačky v podobě miliard korun, ze kterých při řízených bouřkách tu a tam nějaký miliónek zaprší.

Sjezd se konal v malebné restauraci U Vodárny přímo v srdci milovaného Slovácka. Již dlouho před zahájením sjezdu bylo zcela zřejmé, že počet účastníků sjezdu, kteří se hlásí k přístupu ke slivovici s čistou hlavou a bdělým úsudkem, mnohonásobně převyší kapacitu restaurace. Ochotný hostinský okamžitě nabídl ideální řešení, přesunout schůzi do vedlejšího slavnostního sálu. Zároveň také objednal (pro případ nouze) z nedalekého centrálního skladu dvě cisterny jemně perlivé vody Rájec.

Během rokování bylo připraveno také náležitě pohostění z domácí kuchyně. Nápoje dodaly sprátené firmy Mattoni neperlivá, Poděbradka jemně perlivá a slovenský Rájec perlivý. Na přípitek byla podávána panenská voda z partyzánské studánky na Salaši u Velehradu. Jediným přerušo-

váním plodné diskuze byl fakt, že mnozí ze členů (ač abstinenti) zůstali přesto kuřáky. Po novém zákonu zakazujícím v ČR kouření museli tito odbíhat na 800 metrů vzdálené pole, kde si mohli v klidu a ničím zdravím neohrožující vychutnat své ubalené retko. Alternativní návrh, aby se rokování přesunulo na pole, nebyl nakonec grémiem schválen. Důvod byl zcela prostý – bylo po krátké přehánce a vedení společnosti mělo obuto nové Baťovy lakýrky, tyto by samozřejmě na rozbahněném poli vzaly za své.

Prvním bodem sjezdu bylo zvolení patrona sekce. Měla to být výrazná persona ve stylu světců (podobně jako patron vinařů svatý Urban), která zanechala v srdcích abstinentů nesmazatelnou stopu. Jako první byl navržen moravský rodák, nepřítel nadměrné konzumace alkoholu a národní klenot, tatíček Masaryk. Bohužel musel být tento jasný favorit pro svůj nevyjasněný původ (stran otce) ze souborje o místo patrona vyřazen. Druhým horkým kandidátem byl tatíček všech továrníků a ikona vykořisťovatelů, sám velký Tomáš Baťa, zakladatel Spolku abstinentů při Baťových závodech ve Zlíně. Jak ale poukázal před zaplněným plénem historik a znalec poměrů v Baťových závodech profesor Hnidopich, tento Baťův projekt skončil naprostým fiaskem a měl trvání pouze jednoho roku. Tímto historicky a nevyvratitelně doloženým nez darem, který na neposkvrněný štít podnikatelského génia vrhl temný stín, byl i blahoslavený Tomáš nakonec z kandidátky vyškrtnut.

Po dlouhých debatách byl nakonec zvolen patronem a čestným předsedou in memoriam docent Jaroslav Skála. Přestože rodem Plzeňák a životem Pražák, který našemu slováckému naturelu ani za mák nerozumí, jeho věhlas v boji proti alkoholu je ve světovém měřítku nepřehlédnutelný. Jeho metoda odvykání alkoholu, kdy pacienti jsou přímo nuceni celé dny pít své oblíbené destiláty a zároveň zkoumají v kýblu přibývajíc obsah svých žaludků i vynález teplých nočních ubytovacích komůrek (zvaných záchytné stanice), kde nebožákům nehrozí nachlazení ledvin ze spaní pod širým nebem, byly faktem natolik důležitým, že jako jediný zbylý kandidát byl docent Skála jednomyslně zvolen patronem sekce abstinentů. Čest patronovi!

(Žlí jazykové tvrdí, že docent Skála byl zvolen záměrně právě proto, že je Čech a nepadne tak na členy sekce abstinentů, téměř bez výjimky boдрé Moravany, stín hany.)

Dalším důležitým bodem bylo zvolení předsedy a místopředsedů sekce. Jak už to bývá, každá odtržená frakce počne se okamžitě dělit na podfrakce a hnutí. Tak jako čelil tomuto atomovému štěpení v dějinách Martin Luther se svým hnutím protestantů, i my nejsme výjimkou. Sekce abstinentů se časem rozdělila na abstinenty z důvodu soudního nařízení (zarputilš), z důvodu zdravotních (změkčilš), z důvodů rodinných (ušlápnutí) a v neposlední řadě z důvodu dobrovolného (naivní).

Pro velký počet účastníků sjezdu musel být tento přesunut ze sálu restaurace do přilehlého společenského salonu. Foto © ČTK.

Po vzájemné shodě byli zvoleni čtyři místopředsedové, z každé frakce jeden. Za frakci zarputilých byl zvolen Ing. Mstislav Nevrlý, za frakci změkčilých docent Bohumil Omezený, za frakci ušlápnutých byl zvolen emeritní profesor Emanuel Tichošlápek a za dobrovolné a naivní abstinenty básník a filozof Slavomil Nekvasil. Dohoda byla jednomyslná a každý z kandidátů přijal svůj post bez uzardění. Pouze u Ing. Nevrlého musel ještě schválit jeho jmenování kurátor probační služby, který byl přítomen na videochatu.

Dle předpokladů byla největší diskuze před volbou předsedy samotné abstinující divize. Ne ani tak z důvodu přetlaku na tuto funkci. Opak byl pravdou, nepřihlásil se ani jeden kandidát. To zaskočilo mnohé účastníky sjezdu, avšak při vyzvání ke kandidatuře se všichni dávali do země a žmolouli nervozně lemy svých klobouků. Nakonec tento významný post přijal neznámý a v pozadí se pohybující nesmělý člen spolku Tomáš Ježek. Na jeho nominaci trvali všichni přítomní a jednomyslně pro něj hlasovali. Na důkaz, že svůj post přijímá dobrovolně, hlasoval pro sebe i sám kandidát. Navržen a zvolen byl pouze z jednoho ušlechtilého důvodu. Jediný z přítomných není rodákem z Moravy, a tudíž nemůže být nařčen z toho, že zradil dědictví otců. Je v našem kraji náplava z bývalých Sudet,

a proto může mít stran národní cti čisté svědomí. To, že své členství ve společnosti bere velmi zodpovědně, dokázal tím, že kvůli ustanovujícímu sněmu poprvé za třicet let nejel na oblíbený sraz Landsmansaftu do Bavorska (ten se konal ve stejném termínu) a vyslal za sebe jako náhradníka nejmenovaného předsedu jedné z parlamentních stran. To vše rozhodlo! Čest novému předsedovi! Přejeme mu v jeho nelehké funkci mnoho zduar a čisté myslí!

Sjezd skončil v poklidu a všichni členové se rozjeli ve svých vozech bez obavy z nočních hlídek spolku Pomáhat a chránit do vlahé noci. Pouze místopředsedové ještě obětavě doprovodili k domovu kolegu z frakce ušlápnutých profesora Tichošláпка, protože schůze se přeci jenom proti plánovanému času protáhla a on se bál přijít domů takhle pozdě sám a bez doprovodu.

Ukončení tohoto sněmu bude mít blahodárný vliv i na fungování společnosti přátel slivovice jako takové, především však na ekonomický úsek. Mnozí ze členů totiž z důvodu nevyjasněných pravidel a stanov odmítali doposud uhradit členské příspěvky. Mezi ně patří i nově zvolený předseda, kterému byla tato „drobná revolta“ přičtena při samotné volbě k dobru. Teď již můžou lihuprostí rebelové složit zbraně a vložit své nadšení i úspory do služeb společnosti.

(Dalšími body tohoto celodenního sjezdu budeme se obšírněji zabývat v příštích číslech vašeho oblíbeného periodika.)

ZAHRANIČÍ

LADISLAV VĚTVIČKA

NORMÁLNÍ JE KUŘIT

PŘIJDE ČAS, ZUČTUJEM SPOLU...

Kdysik davno, když byl svět ještě normalni (to ještě nebyla televiza, feminystky ani neziskovky), scházeli se chlapi po šichtě na sklenku čehosik fajneho.

Do nočních hodin koštovali domácí pivko, vino a gořalku. Baby ještě netušily, že egzystuje jakysik feminyzmus, ale protivne byly už tenkrat. Furt mlely pantokem, a to bylo to poslední, co chlapi, znaveni po šichtě, potřebovali.

A tak si založili v každé vesnici hospodu, aby se měli kaj schazat, komunykovat a nemuseli posluchat hlupe dřysty feminystek a chlopu-idyjotu s nižším IQ, kerych se dycky tež par našlo. Normalni chlop je totiž od přirození fajny, mily a společensky člověk. A tak se chlapi stovky roku schazali a bylo jim fajně.

A pak přišel slavný rok 1492, Kryštof Kuny-limbus přivezl z Kuby semena tabaku a doutničky s cigarkama, kere tluste indyjanky pod vedením Fidelity Kastrove šulaly na svojich depilovanych stehynkach.

A chlapi v Markrabstvi Moravskem zjistili, že to je dobrota, ide to dohromady s gořalku, vinem aji pivem a chrani to tělo před mnohyma neduhama. To bylo ještě v době, kdy se kuřil opravdovoy tabak, bez chemických přísad, nebaleny v papírkach bělěných chlorem.

A tak chlapi zjistili, že byt alkoholikem (člověkem milujícím dobre napoje) a kuřákem je příjemne a fajne. Ale baby (a chlapi s nižším IQ) byly vic a vic protivnější. Vadilo jim, že normalni chlapi su spokojeni a šťastni aji bez nich. Hlavně když se možu spolu schazat a komunykovat.

A ještě babam vadilo, že se neumi samy bavit a tym padem je nikdo do hospody brat nechtěl, bo

s babu to je poloviční zabava, zato dvojnásobna utrata. Hlupym chlupom zas vadilo, že za ty jejich blbe kecy dycky dostanu v hospodě po pysku, navíc neměli tolik peněz na dobry doutnik.

A tak na počátku dvacateho století, kdy všeci normalni chlapi spokojeně seděli v hospodach, pili, kuřili a bavili se, došlo za jejich zadama k tragickým udalostam. Baby dostaly volebni pravo a z chlupu s nizkym IQ se stali polityci. A to je trest za to, že chlapi si mysleli, že všechno už bylo vybojovane, všem už bude dobře a do polityky se nechali mšiat baby a hlupe chlupy (= polityky).

A od te doby to ide všechno do dupy. Hlupi chlapi, keři neměli prachy na opravdove doutniky a viržinka, prosadili levnu variantu a tabak se začal balit do papírku. Narust rakoviny pajšlu byl obrovsky. A co se divíte? Rozemlete, vylišovane dřevo vyběle-ne chlorem nebylo nikdy určene ke kuřeni.

A pak začaly baby a hlupí chlapi s nizkym IQ chodit do hospod za normalnima chlopama, bo si mysleli, že budu tež šťastni a spokojeni tajak normalni chlapi. Jenže začalo jim byt protivne, že ty jejich hadry a obleky smrdi od dymu ze spaleneho chlorovaneho papírku. Do te doby to nikomu nevadilo, bo doutnik z poctiveho tabaku samozřejmě nesmrdi. A tak tito idyjoti přinutili hostinske zakone m nainstalovat větraky a jine cypoviny.

A furt jim to bylo malo.

A tak baby přinutily polityky, aby vydali zakon, že v každé hospodě musí vytvořit prostor, kaj by mohly dřítat aji ty hlupe baby s děckama. A polityci vydali zakon o stavebně oddělenych prostorach.

A ty hlupe ludry tam seděly, nebavilo je to, bo baby se samy bavit neumi a přes sklo sledovaly, jak se chlapi vedle v kuřacke časti bavi a raduju, a my-

slely si, že když chlopy přinuti sedět pohromadě, tak jim bude tež tak fajně jak chlupom.

A tak se domluvily s politykama a ti vydali zakon, že v žadne knajpě se nemože kuřit. Enem venku.

A protože chlapi alkoholici kuřaci su tolerantni, nekonfliktni osoby, zase jim vyhověli a začali chodit pit pivko a kuřit ven.

A feminystky s politykama zase zustali sami.

A hadejte, jak to bude pokračovat dal? Tuž jasne, zakaže se kuřit v okruhu sto metru od jakékoliv budovy. A pak, bo chlapi budu prostě odchazat chlastat a hulit do lesa tajak zamlada, tak feminystky s politykama zdraži chlast a kuřeni tak, že už to bude neunosne pro všechny.

A pak se konečně chlapi zase naseru, polityky vyhažu z oken a baby zmaluju tak, že tisíc roku nebudu potrebovat šminky...

A svět bude zas v pořadku.

(Získat souhlas k otištění výše uvedeného příspěvku byl pro jinak pružnou redakci tvrdý oříšek. Poslední indicií o autorovi byl fakt, že se zdržuje na Kubě. Vzhledem k současnému ochlazení vztahů Kuby a USA nám nebyli spříznění agenti CIA schopni dohledat místo pobytu autora. Až soukromá agentura bývalých agentů MOSADu, která je schopná najít jakéhokoliv člověka na jakékoliv obyvatelné planetě, nám vytrhla trn z paty.)

Zájemci o další komentáře autora ke stavu současného, minulého, ale i budoucího světa obraťte se na následující adresu: **vetvicka.blog.idnes.cz**

Sbírka PRO SÍŇ TRADIC

Sekce abstinentů společnosti přátel slivovice započala okamžitě po svém ustanovujícím sněmu vyvíjet aktivity směřující k získání vlastních kancelářských prostor, ve kterých by také ráda zřídila síň tradic. První významný exponát do síně tradic věnoval nově zvolený předseda Tomáš Ježek. Jsou to tradiční sudetské krojové kalhoty (*něm. Lederhosen*), které měl onen památný den při volbě předsedy na sobě.

MÁTE I VY DOMA NĚJAKÉ PŘEDMĚTY DOKAZUJÍCÍ VÁŠ BOJ PROTI ZHOUBNÉMU VLIVU ALKOHOLU NA LIDSKÝ ŽIVOT? NEBOJTE SE JE VYSTAVIT V NAŠÍ SÍNĚ TRADIC!!!

Z VLČNOVSKÝCH TLAMPAČŮ SE OZÝVÁ: „MUZEUM PÁLENIC JE OTEVŘENO!“

ZABAVENÁ PÁLENICE Z PANELOVÉHO BYTU SE STÁVÁ LÁKADLEM SEZONY 2017

Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově na Uherskohradištsku na apríla zahájilo svou osmou sezonu. Letos nově ukáže černou pálenici, která byla instalována do kuchyňské linky v bytě panelového domu. „Expozici postupně doplňujeme novými typy přístrojů, které stále vyplouvají na světlo světa. V loňském roce jsme získali černou pálenici, která byla součástí umakartové kuchyně v panelovém bytě sídlištní zástavby,“ prozradil Ivo Frolec, ředitel Slovákého

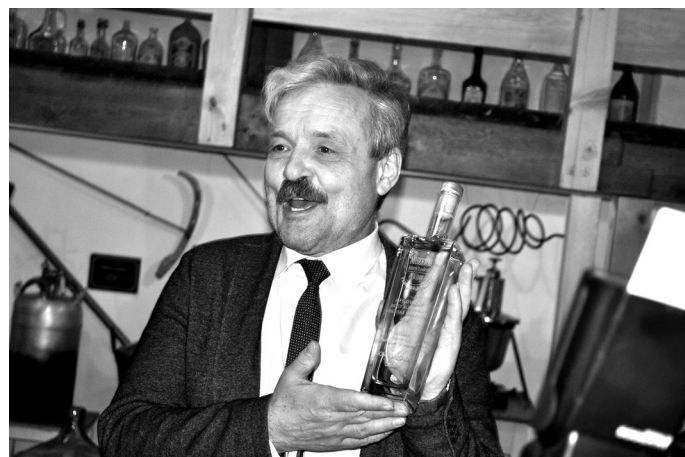
muzea v Uherském Hradišti, které muzeum ve Vlčnově spravuje. (O tento model byl mimořádný zájem mezi tuzemskými i zahraničními výrobci kuchyní, kteří se snaží inovativně přiblížit nábytek skutečným potřebám zákazníků. Muzeum však získalo ve věci jejího vlastnictví přednost.)

Kromě pálenic, několika desítek láhví a etiket, historických fotografií či dokumentů podrobně mapující destilování alkoholu na Slovácku muzeum nabízí také pohled na raritní archiv

chuťového poselství budoucím generacím. Těsně před zahájením nové turistické sezony byl mezi první dva vítězné vzorky z roku 2012 a 2014 uložen nový přírůstek. Byla jím slivovice Josefa Niesnera ze Salaše, který se na superkoštu košťů v roce 2016 stal vítězem. „Slivovici tvořím, nevyrábím. Úspěch není v rychlosti, u slivovice nelze nic uspěchat,“ řekl Niesner, který loni v Uherském Hradišti uspěl mezi 132 vzorky. Tato moudrá slova potvrzují, že je ocenění ve správných rukách.

Hrdý a střízlivý vítěz Superkoštu košťů pro rok 2016 Josef Niesner (na snímku vpravo, vlevo a uprostřed, vždy s láhví v ruce). Na posledním snímku je zachycen v důvěrném objetí s generálnítou Společnosti přátel slivovice ČR, což v případě jeho jasných vítězství na Superkoštu zatíná do našich myslí osten pochybností o regulérnosti této prestižní soutěže. Ještě že se vše odehrává na Moravě, kde něco takového není ani teoreticky možné. Foto © archiv redakce.

Na snímcích je zdokumentováno ukládání raritní lahve slivovice Josefa Niesnera, která je přidána k ostatním minulým vítězským vzorkům do pomyslného trezoru. Tato archivní sbírka je určena budoucímu pokolení nebo prvnímu lapkovi, který se do muzea vloupá. Foto © archiv redakce.

Muzeum lidových pálenic je od dubna do října otevřeno
v pondělí až pátek od 9.00 do 17.00 po předchozím objednání, o víkendech je otevřeno od 13.00 do 17.00 bez nutnosti objednání.

V ŠENKOVNÁCH, PALÍRNÁCH A HOSTINCÍCH SESBÍRANÉ (7. část)

Kdysi jsem chtěl sbírat lidové písně. Stejně jako moji kolegové K. J. Erben, F. Bartoš, F. Sušil, L. Janáček, Jiří Pavlica, Žuzana Lapčíková, Karel Pavlišník a další. Je však vysbíráno. Tak jsem začal sbírat citáty a výroky našeho valašsko-slováckého lidu v místech mu nejpřirozenějších.

Hospoda Napajedla

Nepije se zde jenom pivo. Tu a tam i víno. Že by z Radovan? To jsou poslední vinné stráně na Slovácku. Je zde příjemné teplo, klidno. Pravděpodobně učitel se svojí ženou dumá nad výplatní páskou: „Zase mně nedali odměny. Nevadí, zatajím dětem láčkovce.“

Zámecký sklep Buchlovice

Je košt vína. „Vino se musí pít jemně, s rozvahou. Ne jak pije náš Ludva. Ten pije jak starý granátník. Ten když pije, aj Buchlov se zakalí.“

Restaurace Spytihněv

„Fero, proč ty pořád nepracuješ. Přece víš, že práce šlechtí člověka,“ domlouvá starosta Tomášek místnímu budižničemuvi. „No právě Lubo, nemožu. Byl bych potom moc přešlechtěný.“

Hospoda Jalubí

Místní štamgast Jožinek praví: „Já už bych ani nepil. Ale po šestém pivě cítím jak moji pravičí naléhavě praví půllitr: ‚To mě podrží!‘“

Hospoda Garáž Zlín

K MEZINÁRODNÍ SITUACI.
Hospoda je zakouřená, nepřlíiš vlídná. Štamgasti se pustili do politiky. Debata je velmi rušná. Z ničeho nic povstane takový fousatý, přerostlý Rumcajs a zvolá: „Jsem pro monarchii. Anglické hospodářství je v prdeli. Šlechta souloží jenom mezi sebou a lid následkem toho degeneruje.“ Pak se uklidní a mrmle si pro sebe: „Havel je také monarcha, je to skrytý baron.“ Hospoda ztichla.

Kavárna a vinotéka Balkán-express Zlín

Kdosi napsal, že od nepaměti se na tomto místě scházeli hudebníci a spisovatelé. Prý zde pobýval i Leoš Janáček. Je tomu tak dodnes. Antonín Bajaja, spisovatel zlínský, častý host dopíjí právě veltlínské zelené. Přisedne si k němu neznámý host. „Na vás je hned poznat, že jste hudebník,“ s úsměvem konstatuje spisovatel. Host udiven praví: „Jak jste to poznal, mám to napsáno na ksichtě?“ „Ale kdepak. Jen jsem zpozoroval, jak láskyplně jste si prohlížel dudy té vedle sedící dámy.“ „Dobrý odhad, dáme si spolu ještě decku. Já su Pepa Hořák a hraju ve filharmonii na kontrabas.“

U Kučerů na chalupě

Na stěně visí akvarely a tempery od dávného primáše Hradištanu J. Staňka. Pije se víno od Vaňhary z Polešovic. Hraje Hrkuša/rodinná muzika Hrbáčů, Kučerů a Šachů. Na basu vypomáhá Jan Kubík – Cigán. O pauzách se zabývá dějinami, seznamuje nás se zásadními historickými událostmi: „Marija Terezija byla velmi prsnatá žena.“

Hospoda Kulturní dům, Kudlovice

Fera vede samomluvu: „Zase nám zdrazili pálení slivovice. Nelidové jedni. Co nám zbývá? Mosíme šetřit. Budeme méně jíst.“

Hospoda Papučárna

Je zakouřeno, venku pošmourno, podzimní čas. Neznámý v montérkách a radionce se ptá místního návštěvníka proč se této hospodě říká Papučárna. „To je jednoduché,“ vystrčí nohy až na stůl. „Máme to z paneláků kousek, a tak chodíme sem v papučách.“ Pak se zamyslí a s lišáckým úsměvem pronese: „Občas se tu objeví i šlapky.“

PŮSOBENÍ SVĚTCE

MUDR. JAROSLAV SKÁLA
(25. 5. 1916 – 26. 11. 2007)

TURISTÉ V TATRÁCH

Víme, že každý světec dělá zázraky. Nejinak je tomu i v případě docenta Skály, který se stal patronem sekce abstinentů (viz str. 5). Tento zakladatel drsné a moderní protialkoholní léčby, postavené na přepíjení Antabusu, i vynálezce první záchytné stanice na světě, působil a působí stále mezi námi.

Zde drobný svědecký zážitek.
Turistický zájezd se prochází po tatranských horách. Jeden z účastníků zájezdu však pořád zůstává pozadu, krčí se u cesty a stále zvrací. Když už to trvá půl dne, obrátí se vedoucí zájezdu na jeho manželku a zahrne ji starostlivými dotazy: „Není manželovi něco? Neměl by se vrátit na hotel? Nepotřebuje lékaře?“ Manželka nevzrušeně odpoví: „Nic mu není. Víte, on byl kdysi na protialkoholním léčení a od té doby, když vidí skálu, tak bleje.“

ODBORNÁ PORADNA

JOSEF NIESNER

SLIVOVICOVÉ DESATERO

Pojednání o desateru v různých koutech našeho kraje je psáno mnohdy jako recese. Jeho úkolem bývá pobavit čtenáře či návštěvníky např. koštů nebo slavností. Mnohdy desatero sklouzne do ještě „hlubší“ polohy, která se však už jeví jako nedůstojná vlastnímu pojmu SLIVOVICE.

Dostí často jsem přemýšlel o důstojnějším pojetí takovéto varianty, která by seriózně vystihla, nebo se snažila vystihnout ryzí podstatu stvoření slivovice. Myslím, že určité fáze tvorby slivovice mají stále nedostatečně probádané dimenze a my všichni, kteří se snažíme pohybovat v tomto „světě slivovice“, cítíme dostatečně to tajemno, které tam je! Tušíme všichni, že se tam ukrývá něco, co by nás všechny moc a moc obohatilo. Není to nic imaginárního, bude to pro nás určitě něco hmatatelného. Takto uchopit pochopené tajemno by znamenalo opět povznést slivovici do vyšších pater poznání. Proto bych si velmi přál a byl bych velmi rád, aby desatero bylo pro pěstitele opěrným bodem k dalšímu stupni poznání...

Slivovicové desatero není jen něco, co bylo napsáno jen proto, že někdo potřeboval vyplnit volný prostor v katalogu koštu. Desatero má být svým způsobem odkazem a hlavně vzkazem pro další generace. Je v něm vtěsnáno na pár řádkách něco, co podstatně vyjadřuje dění všeho dobrého kolem slivovice. A není toho málo!

Každý, kdo má dočinění s nějakou činností kolem tvorby slivovice, může potvrdit, že zapojení všech smyslů, sil, vědomostí a zkušeností mnohdy nestačí.

Matka Příroda je stvořitelkou všeho kolem nás a umí mnohé. Je k nám vlídná, dokáže nám odpustit a zároveň částečně napraví naše drobné nedostatků při tvorbě slivovice. Neumí a zřejmě ani nechce napravit naše hrubé přehmaty!

Jen ona vždy rozhodne, zda se bude na svět usmívat nebo mračit ten stvořený tekutý zázrak s velkýma řetízkujícíma očima.

Při podrobnějším pročtení a zamyšlení se nad všemi deseti body desatera se může každému jedinci vybavit cokoli. Představ je mnoho a o jejich bujnosti nebudeme diskutovat. Podstatné pro nás všechny je to, že na konci všeho snažení je milý dárek. Skvělá slivovice!

1. Slovácká slivovicu uctívat budeš

Vztah ke kraji a regionu, ve kterém se člověk narodil, je v každém z nás silně zakódovaný. Nezapomíná se a s nárůstem let na vlastních bedrech se čím dál více umocňuje. Pokud se narodíte v tak báječném kraji, jako je Morava, pak je vaše hrdost nezměrná. A pokud ještě žijete a pracujete na Slovácku mezi tak báječnými lidmi, pak se můžete s jistotou prohlásit za šťastlivce. Ne, zde nelitají pečení holubi do úst, ani při kopnutí motykou do půdy nevytryskne pramen slivovice. Zde ten peče-

ný holub a pramen slivovice vznikl z poctivé práce, z lásky ke všemu a hlavně z korektního vztahu se svým sousedem, matkou Přírodou. Slovácká slivovice je fenoménem všech nás a našeho regionu.

2. Trnkové sady s poctivostí a láskou opatrovat a rozmnožovat budeš

Sady a sádečky trnek v našem kraji jsou zřetelné na každém kroku. Projíždí-li nezaujatá osoba nějakou naší vesnicí, nemůže si nevšimnout jednoho. Drobná políčka, v krajině s nudlovitými pozemky,

jsou upravená a obdělána. Součástí skoro každého políčka jsou udržované stromy trnek či durancii. Jejich podoba již na dálku signalizuje, že je o ně dobře pečováno, že má k nim jejich pěstitel velmi dobrý vztah.

Není tak ani důležité, že se jedná mnohdy jen o sádeček několika kusů stromků. Na sádečku je dále zřetelně vidět, že některé stromy jsou velké, některé již dosloužily a někde již dorůstají mladé stromky připravené brzy plodit. Důležitější je ten moment, že shluky několika stromků, při pohledu na velké stráně, jsou pravidelně rozprostřené na

celé ploše strání. V žádném případě se tedy nejedná o nahodilou věc! Za všemi těmi sádečky musíme pak nutně vidět konkrétní osoby, pěstitele. Jejich celoroční práce je vidět se vším všudy. Podle struktury sádek můžeme dále odvozovat to, že starost o stromky nemůže být dílem jednoho pěstitele. Jedná se o generační návaznost pěstitelů.

V období květu je pohled na tyto stráně nezapomenutelnou událostí. Pestrost, s jakou barva květů dokresluje rozmanitost krajiny, je úchvatná.

3. Ze svého sadu trnky do kvasu dávat budeš

Stále více poslední dobou kolem sebe pozorujeme negativní zprávy o nevtaně „pomoci“ při sklizni švestek. Děje se tak vždy pouze za účelem ekonomického obohacení. Lidé provádějící tyto nekalé operace nemohou mít pak z konečného produktu žádnou radost a dobrý pocit. Jediným hmatatelným výsledkem takto prováděné činnosti je abnormální zatížení vlastního svědomí, pokud se ovšem u nich nějaké nachází.

Náš pěstitel patří do jiné skupiny. Řádně prořezával, udržoval přiměřeně okolí kolem stromů, hnojl pouze chlévskou mrvou, jemně očesal ovoce a naložil do nádob, fermentaci ovoce provedl podle svých nejlepších vědomostí a zkušeností a ještě si stačil se svými sousedy a známými vyměnit nové poznatky a zkušenosti s pěstováním. Hlídal, a když bylo potřeba, chránil úrodu stromů i svých sousedů. Po takto provedených pracích si spokojeně sedl na lavičku v sádce a blahem se spokojeně usmíval. Jeho spokojenost a blaho bylo umocňováno měkkými paprsky zapadajícího sluníčka, dopadajícími na jeho unavenou, ale šťastnou tvář. Na myšlenku, že by si do vlastního kvasu zdvihl trnku ze sadu od souseda, ani jednou nepomyslel.

Zde si dovoluji uvést jednu citaci z mého Vyznání slivovici.

„Jsou v kraji lidé, co pracují proto, že nemyslí na zlé. Pracují, protože věří očím a čtou v nich práci beze slov a odříkání. Věří, že láskou posvěcená, jen láskou posvěcená je lidská práce, skromný život, krásný svět, ta fialová naděje, ten skvost... ta touha po slasti.“

Jak blízko dobru je, co poctivé je...“

4. Aj pro jednu trnku ohýbat sa budeš

Každý živý subjekt nacházející se ve volné přírodě potřebuje čas od času vypnout a dočerpát sil. Ne jinak je tomu i v přírodě.

Odpočívající pěstitel na lavičce v sádečku moc dobře ví, že příroda je k němu vždy spravedlivá. Pro malou úrodu, či dokonce neúrodu se na ni nezlobí. Myšlenku, že pro malou úrodu přece nebude chodit a sbírat v sádce po doslova jednotlivých kusech ovoce, je pro něho nemyslitelná.

(Pokračování na straně 8.)

I v takovémto období den co den vyrazí do svého oblíbeného sádku. Představa, že tento rok přeruší řetězec stvoření slivovice, je strašidelná. Vždyť přeci jeho děda ani jeho otec řetězec nikdy nepřerušili!

Pěstitel tedy chodí a chodí v sádku pod stromy a po jednotlivých kusech sbírá do ošatky švestky. Jeho neustálý pohled do koruny stromu je vypovídající. A hle! Již má takové minimální množství, které mu zaručí v místní pálenici, že může proběhnout pálení slivovice. Dokázal to! I pro jednu trnečku u nepříteliš obsypaného stromu v rohu sádku ohnul svá záda, aby byl schopen dostat své pověsti a nepřerušil ten kontinuální řetězec. Nedopustil přerušení historie. Historie pokračuje.

5. Z pořádného kvasu slivovicu pálit budeš

Pěstitel dobře ví, že po tvrdé a dlouhé práci, po odřikání si různých radostí přichází nejdůležitější období tvorby slivovice. Je to období založení kvasu. Ví dobře, že každá chyba bude tvrdě potrestána. Představa zatracení dosavadní práce ho straší, ale on cítí, že vše dopadne dobře. Je zkušený, odborně vzdělaný a hlavně vyměňuje si neustále poznatky se svými kamarády. Ví, že na jednotlivých koštěch se jeho produkty dostávají na čelné pozice. Ví dobře taky, že jeho cesta je správná. Je uznávanou veličinou mezi „svými“. Jeho sebevědomí je na vysoké úrovni.

Moc dobře ví, že stvořená slivovice je odrazem kvality práce při tvorbě kvasu. Pokud tato fáze selže, není možno již dále mít další pokus nápravy. Pohybuje se v otázce návaznosti technologie postupu jednotlivých operací na hraně a jeho jednotlivé činnosti jsou evidentně zautomatizované. Vše pozoruje ostrým zrakem a v této situaci čas pro něho nehraje žádnou roli. Ví moc dobře, že vizitkou každého pěstitele je kvalita kvasu. Kvas, který obsahuje větve, listy a trávu, kvas, který již prvním

pohledem a čichem vykazuje něco nedobrého, není kvasem a v pálenici nemá co pohledávat!

Jeho jediným úkolem, kterému podřizuje vše, je nalít kvalitního kvasu do zásobníku nálevky v pálenici. V tomto momentě dojde u pěstitele k ohromné úlevě, pěstitel to dokázal a právem se těší na následující dobrodružství.

6. Enom v dobréj pálenici slivovicu pálit budeš

Je starým a zažitým pravidlem, že pálením nic moc nezlepšíme, ale můžeme jen velmi zhoršit. Čas a pokrok se nedá zastavit a platí to i v technologických pálenicích.

Pouhá návštěva Muzea slivovice nám demonstruje pokrok udělaný ve vývoji destilačních přístrojů. Ale zároveň nám sděluje něco podstatného o našich předcích. Ti nám sdělují, „podívej se pěstiteli, na jakých přístrojích a v jakých podmínkách jsme tehdy tvořili slivovici... A šlo to!“

Určitě nebyla horší, byla prostě jiná. Je to jen potvrzení toho, že za kvalitně stvořenou slivovicí nelze vidět jen kvalitu aparatury.

Je za ní nutno především hledat srdce. Srdce všech zainteresovaných a hlavně srdce páleníčáře. Pěstitel dodal výborný kvas a očekává, že letos ta jeho slivovice bude!

Dobrý páleníčář má evidentně kladný vztah s pěstitelem. Vždyť již spolu tvoří slivovici po několik desetiletí. Důvěřují si.

Zkušenost páleníčáře je neoddiskutovatelná. Pouhým senzorickým posouzením bezpečně oddělí přesně předeek od jádra a zadek od jádra. Ne, není řízen moderní technologií, která sama na základě fyzikálních a chemických parametrů sama započne či ukončí činnost, řídí se pouze a jen vlastním instinktem a chutí.

Bohužel je nutné zmínit i druhou stránku věci, a to že tvorba slivovice může dopadnout i jinak. Její důsledky bývají velmi smutné, osobitě a hlavně se neodpouštějí! Dobrá pálenice není prostě jen o kvalitní technologii, je hlavně o srděčku a nezapomenutelné atmosféře. Dobrá pálenice sblízuje dobré duše a slyšíš v ní jen vlídnost a dobro. Je to naše oáza štěstí.

7. Do trnek budeš tolik práce dávat, abys dobrú slivovicu dostal

Rčení o tom, že v životě není nic zadarmo, platí u tvorby slivovice dvojnásob. Nic nelze uspěchat. Nic se neudělá samo. Pěstitel to ví.

Jeho hlavní zbraní je trpělivost. Vše dělá s pokorou a dobře „poslouchá“ rady matky Přírody. Dobře ví, že i ten malý detail může stát za nějakým defektem slivovice. Jeho pevná vůle ho vede jistě k vytvořenému cíli.

Každá činnost i každý sebemenší úkon je udělán kvalitně. Ohled na čas a jiné aktivity jdou stranou. Pohled zvenčí nezávislou osobou na pěstitele je pohledem nechápajícího. Má svůj svět mnohými nechápaný. Svět, v kterém existuje jen dobro. Svět, kde přátelství té parádnice s řetízujícími očima a jeho, je trvalé a nerozlučné. Svět, kde čas není tím nejdůležitějším faktorem.

8. Pijávat slivovicu budeš jen po vzoru dobytka

Každý musí vědět, kdy má dost. Strídmost a vůle je to, co nám chybí. Chlastání je projevem neúcty k tak skvělému nápoji.

Příroda koncentrovala do slivovice obrovskou sílu a pěstitel vše doladil podle svých představ. Na svět přišel vysoce opojný a chutný destilát, který mimo svých mimořádných vlastností má v sobě i něco provokativního. Svádí!

Pozitím štamprlky slivovice si „vyładíme“ svou chuť do odpovídajících hodnot. Byla výborná, ale něco jsem tam postřehl. Kořtáváním druhé štamprlky zjišťuji další nejasnosti. Opět se vynořilo něco dalšího a nejasného, co musím zjistit. Co se to děje! Proč nám stále podsouvá ta kráska ty výzvy. Stále neznáme odpověď.

Popíjením dalších štamprlíček už přestávám počítat. Pohledem do řetízujících očí už nejsem schopen v myslí postřehnout, že si mě zcela podmanila. Já chtěl však jen okořtovat, připomenout si ji v plné kráse, dopřát si jen malým douškem příjemný pocit.

Vypovokovala mě a s jistotou svedla. Vyzná se! Pevná vůle, to je to, co mně chybělo. Při „několikáté“ štamprlce jsem už zapomněl, co jsem to chtěl. Rozum se mi ztratil a prostý lidský pud dělal v mé myslí „šafáře“.

Kouzlo dobrého požitku ze slivovice není ukryto v množství „toku“ destilátu do dutiny krční. Ukryvá se jen v několika vypitých štamprlicích, které popijíme v pohodě a v dobré atmosféře se svými blízkými. S přáteli a kamarády.

Vždyť i ten dobytek si své optimální potřeby upravuje pitím vody tak, že přestane přesně v momentě, kdy ví, že má dost. A je to prosím jen „pouze“ dobytek!

9. Cizí slivovicu pomlúvat nebudeš

Úcta člověka k člověku musí být základním hodnotovým pilířem všeho dění kolem nás. Znevažování hodnot vytvořených jinou osobou je špatné.

Nemůžeme a nesmíme zapomínat na to, že někdo tvořil dílo s vysokým pracovním nasazením a s plnou odpovědností. Snažil se. To že dílo mnohdy nevjde, je jiná věc a stává se. Ovšem pěstitel nikdy nezapomene na tu energii, ten zápal, s kterým vše tvořil. Vytvořil si kus své historie.

Všude, kde se slivovice hodnotí v nějakém kolektivu, jsem nikdy nezaslechl ostrý výraz i proti opravdu nepovedenému destilátu. Vždy je snaha na něm hledat to pozitivní. Hledat vždy to kladné a za to pochválit pěstitele, je cesta úcty a respektu. Je to správná cesta.

Naštěstí se takovéto události dějí v poslední době jen vyjimečně. Pěstitel jdoucí do soutěže již velmi a odpovědně zvažuje, zda jeho produkt odpovídá všeobecné kvalitě destilátu v daném regionu. Může porovnat, neboť jím nabyté zkušenosti za dlouhou dobu, co se zajímá touto tematikou, jsou na dostatečné úrovni. Jde doslova s kůží na trh. A to je velká zodpovědnost.

Aniž si to uvědomujeme, dochází k určité přirozené selekci, která zcela jistě pomáhá dalšímu zvyšování úrovně kvality slivovice.

10. Slivovicové moudrosti našich otců chránit budeš a pro budoucí potomstva jich zachováš

Otec a syn se po celoroční namáhavé práci společně sklánějí ve sklepe nad demižonem slivovice. Byla vypálena již dříve a stále zraje. V rukou mají skleničky a v nich se cosi třeptá. Oba proti světlu pozvedávají skleničku, dívají se na ni, pak k ní přičichnou a napijí se z ní. Jejich ústa jsou ve velmi

aktivním pohybu. Probíhá živá konverzace, která stále ne a ne skončit. Gestikulace je výmluvná. Ti dva nemají stejný názor na popíjenou slivovičku.

Je to evidentní důkaz toho, že zkušenosti se z otce na syna nedědí. Zkušenosti se mohou jen předávat. Pokud je komu, je to výborné. Pokud není, stejně všichni víme, že pěstitel byl výborný odborník a správný chlap. O své zkušenosti, aniž si to uvědomoval, se každodenně poděloval při nezávazných debatách s přáteli.

Zdroj těchto informací má nevyčíslitelnou hodnotu. Je to studnice poznání. S ní je nutné dále pracovat. Poznání je nutné dále předávat.

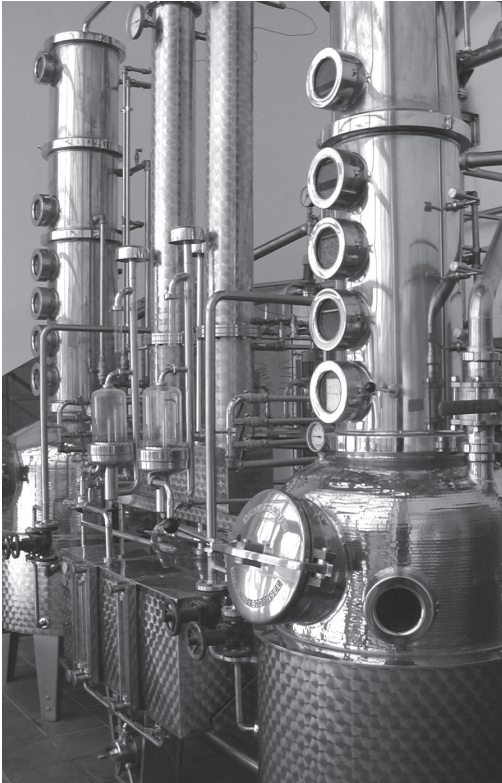
Každé takto předané zkušenosti je pak nutno zasadit do velké mozaiky „Stromu poznání slivovice“. Z každého dodaného a zasazeného zrníčka zkušeností a poznatků do mozaiky poznání vzniká silný zdroj vědění. Celková mozaika, kterou bohužel nejsme nikdy za svého života schopni sestavit, pak určitě bude jednou tvořit obrovský gejzír vědění, z kterého budou čerpat moudra všichni.

Chvalme proto velmi tu doslova „armádu“ lidí, zajímaví se o problematiku tvorby slivovice, že se sdružují v zájmových spolcích, že pořádají výstavy, že publikují své zkušenosti atd. Dělají záslužnou a neocenitelnou službu.

Zprostředkovávají výměnu informací. Zde si dovolím uvést jednu citaci z Vyznání slivovici.

„Chraňme tyto skvosty, tradice lidu a nedejme zahynout slivovici. Nedopusťme, aby jejím jediným odkazem a vzpomínkou byla toliko paměť našich dědů, muzejní zmínky či ‚produkty‘ likérů.“

Všude, kde to jen půjde, pomáhejme jí k bývalé slávě. Necht' zmládne zas a čistá opět vstoupí do úst a srdcí lidu. Ať dál a stále více propaguje tu vzešlou slávu v kraji milovaném, vesničko rodné...“

Máte vypálené? Rádi košťujete?

ČTĚTĚ DOBRÝ DEN

www.ddk.cz

JEDINĚ SLOVÁCKÝ TÝDENÍK PŘINÁŠÍ PODROBNÝ PŘEHLED KOŠTŮ SLIVOVICE NA SLOVÁCKU
S ŘADOU REPORTÁŽÍ Z NEJZAJÍMAVĚJŠÍCH MÍST

DOBRÝ DEN S KURÝREM - NOVINY, KERÉ VONÍJÚ TRNKAMA